

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи,
культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕКСТОЗНАВСТВО

для студентів

спеціальності 061 Журналістика

освітньо-професійної програми Видавнича справа та редагування

освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»

Київ — 2022

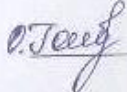
Розробник: Ловейко Тетяна Володимирівна, Перевертун Ольга Петрівна,
викладачі циклової комісії з видавничої справи, культури та української
філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені
Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з
видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 26 серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«28» вересня 2022 р.

Заступник директора з
навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з
навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:
на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Курс	II	III
Семестр	IV	V
Кількість змістових модулів з розподілом	1	2
Обсяг кредитів	1	2
Обсяг годин, в тому числі:	30	60
Аудиторні	14	28
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	+
Самостійна робота	14	28
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма з дисципліни «Текстознавство» складена відповідно до навчальної програми й призначення цієї дисципліни в структурно-логічній схемі, що охоплює всі розділи навчальної програми, із загальною кількістю 30 годин, передбачених робочим навчальним планом.

Мета навчальної дисципліни полягає в отриманні студентами потрібної теоретичної бази про текст, а також набутті практичних навичок та вмінь редакторської роботи з текстом.

Завдання навчальної дисципліни:

- висвітлити основні етапи становлення та розвитку текстознавства в світі та Україні;
- дослідити проблематику тексту у видавничому процесі;
- визначити роль текстознавства у редагуванні та коректурі тексту;
- сформувати у студентів загальне уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку професійної редакторської роботи над текстом;
- сприяти засвоєнню методологічних принципів побудови журналістських текстів.

Дисципліна забезпечує оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями й досягнення програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іноземною мовою	1–12
ЗК-2	Уміння комплексно розв’язувати проблему, застосовувати знання в практичних ситуаціях. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	1–12
ЗК-3	Готовність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (креативність)	2–10
ЗК-4	Спроможність працювати в команді. Здатність до міжособистісної взаємодії. Уміння працювати автономно	1–12
ЗК-5	Здатність проявляти когнітивну гнучкість. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	2–10

ЗК-6	Здатність орієнтуватися на високий результат. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	1–12
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-6	Здатність до теоретичного осмислення специфіки та аналізу навчальних та довідкових текстів	1–12
ФК-7	Уміння редагувати та аналізувати тексти суспільно-політичної літератури	1–12
ФК-8	Уміння редагувати та аналізувати тексти художньої й дитячої літератури	1–12
ФК-12	Здатність до розуміння текстів ЗМІ різного обсягу, до розкриття імпліцитної інформації, що міститься в них	1–12
<i>Предметні компетентності</i>		
	Здатність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання	2–10
	Здатність характеризувати парадигми творення та існування тексту, основою якого є взаємозв'язок автора, редактора, реципієнта	2–10
	Уміння оперувати у процесі професійної діяльності фундаментальними елементами тексту, поняттями та термінами текстознавства	2–12
	Здатність демонструвати на практиці власні тексти, детально їх аналізуючи за структурними й смисловими критеріями	2–10
	Вміння самостійно й результативно володіти технікою аналізу тексту, базуючись на поглядах автора, редактора й реципієнта	1–12
	Вміння аналізувати основні етапи розвитку текстознавства, накопичувати наукову базу з вивчення тексту	1–12

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

- здатен продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (ПРН-2);
- здатен до когнітивної гнучкості, готовності до навчання впродовж життя (ПРН-6);
- уміє виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, спроможний аналізувати, систематизувати й використовувати у професійній сфері сучасні знання (ПРН-7);
- уміє застосовувати знання з галузі соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності (ПРН-9);
- має фундаментальні знання зі стилістики української мови (ПРН-14);
- знає види текстів, ментально-психологічну природу авторських текстів, методику їх редагування;
- уміє знаходити девіації у текстах різних видів і жанрів та виправляти їх;
- класифікує тексти за певною ознакою;
- редагує різні види текстів;
- аналізує та створює тексти різних стилів і жанрів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Сем.	П. к.	С. р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Текстознавство як передумова успішного редагування						
Тема 1. Вступ. Поняття про текст. Складові аспекти тексту	2	2				
Тема 2. Методологічні напрями розвитку текстології	7					7
Тема 3. Ідіостиль, автор і читач	4	2	2			
Тема 4. Композиційна та архітектонічна структура тексту	4	2	2			
Тема 5. Структурний поділ тексту	9		2			7
Тема 6. Базові основи структури тексту	2	2				
Модульна контрольна робота 1.	2				2	
Усього за змістовий модуль 1.	30	8	6	-	2	14
Усього за семестр	30	8	6	-	2	14
Змістовий модуль 2. Функціональні особливості текстів						
Тема 7. Проблематика заголовка в тексті	2	2				
Тема 8. Застосування стилістичних ефектів у заголовках	7					7
Тема 9. Взаємозв'язок тексту та заголовка, велика літера та географічні і топографічні назви у текстах. Специфіка укладання цитат та епіграфів	4	2	2			
Тема 10. Характер прецедентних феноменів	2	2				

Тема 11. Особливості текстових ремінісценцій	9			2		7
Тема 12. Етапи, напрями і види редакторської роботи над текстом	4	2		2		
Модульна контрольна робота 2.	2				2	
Усього за змістовий модуль 2.	30	8	2	4	2	14
Змістовий модуль 3. Архітектонічні особливості текстів						
Тема 13. Поняття про гіпертекст. Технологія, що базується на гіпертексті	2	2				
Тема 14. Аргументація у журналістському та науковому тексті	2		2			
Тема 15. Рубрикація у тексті. Типові скорочення та їх застосування	9	2				7
Тема 16. Послідовна систематика переліків	7					7
Тема 17. Застосування виділень, чисел, дат, одиниць виміру. Структура і квалілогія тексту	4	2	2			
Тема 18. Особливості журналістських жанрів	4	2		2		
Модульна контрольна робота 3.	2				2	
Усього за змістовий модуль 3.	30	8	4	2	2	14
Усього	90	24	12	6	6	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Текстознавство як передумова успішного редагування

Тема 1. Вступ. Поняття про текст. Складові аспекти тексту

Поняття про текст. Систематика наукової думки про текст. Загальне уявлення про текстознавство. Науки, з якими пов'язане текстознавство. Складові аспекти тексту.

Основні поняття: текст, наукова думка, текстознавство, зарубіжна наукова думка.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 5.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 2. Методологічні напрями розвитку текстології

Поняття текстології. Текстологія і текстознавство. Напрями розвитку текстології, значення цієї науки для лінгвістики загалом.

Основні поняття: наукова думка, текстологія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 5.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 3. Ідіостиль, автор і читач

Багатоманіття індивідуальних стилів українських авторів, стилістичні засоби для їх реалізації. Ідіостилі закордонних авторів, особливості перекладу. Індивідуальні стилі представників азіатської культури.

Основні поняття: індивідуальний стиль, стилістичні засоби.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 4. Композиційна та архітектонічна структура тексту

Порівняльна характеристика композиційної та архітектонічної структур тексту, їх функції. Аналіз дібраних прикладів.

Основні поняття: архітектоніка, композиція.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 5. Структурний поділ тексту

Типологічна, фактологічна, тематична авторська структура. Тематична перцептивна структура, композиційна структура. Архітектонічна авторська структура, логіко-поняттєва авторська структура, логіко-поняттєва перцептивна структура, емоційно-експресивна структура тексту, інформаційна авторська структура, інформаційна перцептивна структура, комунікативна авторська структура, психологічна авторська й перцептивна структури.

Основні поняття: архітектоніка, композиція, структура.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 6. Базові основи структури тексту

Фактологічна структура тексту. Тематична авторська структура. Логіко-поняттєва авторська структура. Дискурс як спосіб реалізації тексту. Інформативність тексту. Комунікативність тексту. Функції текстів.

Основні поняття: текст, факт, тематика, перцепція, автор, реципієнт.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Змістовий модуль 2. Функціональні особливості текстів

Тема 7. Проблематика заголовка в тексті

Заголовковий комплекс і рубрикація у тексті. Композиційні зв'язки заголовка з текстом. Мовні особливості газетного заголовка.

Основні поняття: текст, газета, заголовок, повтор, лексика, семантика, одиниця тексту.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 8. Застосування стилістичних ефектів у заголовках

Інформативні заголовки. Антитеза, парцеляція. Тропіка у заголовках. Римування та ритмізація для увиразнення заголовків.

Основні поняття: тропи, заголовок, метафора, антитеза, римування, ритмізація, омонімія, паронімія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 9. Взаємозв'язок тексту та заголовка

Велика літера та географічні й топографічні назви в текстах. Специфіка укладання цитат та епіграфів. Види та класифікації заголовків. Їх призначення та функції. Заголовковий комплекс і рубрикація у тексті. Композиційні зв'язки заголовка з текстом. Мовні особливості газетного заголовка.

Основні поняття: текст, заголовок, функція, призначення, використання.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 10. Характер прецедентних феноменів

Дефініція «прецедентних феноменів». Прецедентні імена, висловлювання та факти. Прецедентність як ознака текстів сучасної преси.

Основні поняття: текст, прецедент, феномен, стереотип, ім'я, факт, висловлювання.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 4, 5.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 11. Особливості текстових ремінісценцій

Текстові ремінісценції як лінгвістичні явища. Термін, приклади. Особливості. Літературні ремінісценції у текстах ЗМК, алгоритм їх побудови.

Основні поняття: текст, ремінісценція, алюзія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 4, 5.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 12. Етапи, напрями і види редакторської роботи над текстом

Аналіз різних видів видань та вироблення практичних навичок редакторської роботи з текстом. Етапи роботи редактора над мовою і стилем журналістського твору.

Основні поняття: телетекст, медіатекст, стиль.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Змістовий модуль 3. Архітектонічні особливості текстів

Тема 13. Поняття про гіпертекст. Технологія, що базується на гіпертексті
Визначення «гіпертексту». Гіпертекст як технологія. Застосування гіпертексту. Особливості сприйняття гіпертексту.

Основні поняття: текст, гіпертекст, розвиток, технології, інформаційні технології.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 14. Аргументація у журналістському та науковому тексті

Характерні особливості оцінки в публіцистичному тексті. Призначення та функції аргументації. Визначте структуру аргументації в газетному тексті.

Основні поняття: текст, публіцистика, функція, газета, аргументація, структура, оцінка, призначення, функція.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 15. Рубрикація у тексті. Типові скорочення та їх застосування

Рубрикація. Графічне скорочення слів. ДСТУ 3582-97. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Правила скорочування слів. Види абrevіатур.

Основні поняття: текст, скорочення, буква, крапка, дефіс, тире, графіка, абrevіатура.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 16. Послідовна систематика переліків

Переліки, їх види. Особливості застосування переліків у різних за стилем текстах. Алгоритм створення переліків.

Основні поняття: текст, перелік, стиль.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 17. Застосування виділень, чисел, дат, одиниць виміру. Структура і квалілогія тексту

Застосування виділень, чисел, дат, одиниць виміру. Структура і квалілогія тексту. Використання розділових знаків при оформленні цитат. Роль епіграфа у художньому, публіцистичному та науково-популярному творі.

Основні поняття: текст, знак, розділовий знак, цитата, епіграф, художній твір, публіцистика, науково-популярний твір.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 4, 6.

Тема 18. Особливості журналістських жанрів

Поділ жанрів сучасної журналістики: інформаційні (заметка, репортаж, інтерв'ю, звіт), аналітичні (кореспонденція, стаття, рецензія, огляд, коментар), художньо-публіцистичні (нарис, замальовка, фейлетон, памфлет, есе). Аналіз текстів різних жанрів.

Основні поняття: заметка, репортаж, інтерв'ю, звіт, кореспонденція, стаття, рецензія, огляд, коментар, нарис, замальовка, фейлетон, памфлет, есе.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 4, 5.

Додаткова: 1, 4, 6.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	4	4
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	2	2
3. Робота на практичному занятті	10	2	30	1	10	2	20
4. Робота на семінарському занятті	10			2	20	1	10
5. Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
6. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			72		71		71
Максимальна кількість балів	214						
Розрахунок коефіцієнта	2,14						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Текстознавство як передумова успішного редагування Тема 1. Методологічні напрями розвитку текстології (7 год)

Зробіть короткий огляд історії текстології. Коротко охарактеризуйте розвиток і застосування текстознавства.

Тема 2. Структурний поділ тексту (7 год)

Дайте повну характеристику структури тексту. Глобальна структура тексту, її поділ. Здійсніть порівняльний аналіз між поверховою та глибинною структурою тексту.

Змістовий модуль 2. Функціональні особливості текстів

Тема 3. Застосування стилістичних ефектів у заголовках (7 год)

Віднайдіть найхарактерніші відмінності між несправдженим та посиленням очікуванням. Продемонструйте на прикладах.

Тема 4. Особливості текстових ремінісценцій (7 год)

Витлумачте поняття текстових ремінісценцій та визначте типи патогенних текстів. Продемонструйте на прикладах .

Змістовий модуль 3. Архітектонічні особливості текстів

Тема 5. Рубрикація у тексті (7 год)

Впорядкуйте таблицю, в якій відтворено різні види рубрик, їхнє розташування щодо тексту та специфіки різних видань.

Тема 6. Послідовна систематика переліків (7 год)

Впорядкуйте таблицю та вибудуйте різні види використання абзацних переліків. Їхнє розташування щодо тексту та специфіки різних видань.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу — 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів — 25	Критерії оцінювання
25–20	Завдання виконані якісно (90 % – 100 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19–15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89 % – 75 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14–10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74 % – 50 % виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0–5	Завдання не виконано (виконання 49 % усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення підсумкового контролю — залік.

Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і, як правило, оголошуються на останньому практичному, семінарському занятті. Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, студент повинен виконати їх і прозвітувати до останнього семінарського (практичного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач. Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни студент набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно
B	82–89	Дуже добре
C	75–81	Добре
D	69–74	Задовільно
E	60–68	Достатньо
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу

Разом 90 год: лекції — 24 год, практичні заняття — 12 год, семінарські заняття — 6 год, модульний контроль — 6 год, самостійна робота — 42 год.

Модулі	Змістовий модуль 1.				Змістовий модуль 2.				Змістовий модуль 3.			
Назва модуля	Текстознавство як передумова успішного редагування				Функціональні особливості текстів				Архітектонічні особливості текстів			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Теми лекцій	Вступ. Поняття про текст. Складові аспекти тексту	Ідіостиль, автор і читач	Композиційн а та архітектонічна структура тексту	Базові основи структури тексту.	Проблематика заголовка в тексті	Взаємозв’язок тексту та заголовка, велика літера та географічні і топографічні назви у текстах. Специфіка укладання цитат та епіграфів	Характер прецедентних феноменів	Етапи, напрями і види редакторської роботи над текстом	Поняття про гіпертекст. Технологія, що базується на гіпертексті	Рубрикація у тексті. Типові скорочення та їх застосування	Застосування виділень, чисел, дат, одиниць виміру. Структура і квалілогія тексту	Особливості журналістських жанрів
Теми практичних занять		Ідіостиль, автор і читач	Композиційн а та архітектонічна структура тексту	Структурний поділ тексту		Взаємозв’язок тексту та заголовка, велика літера та географічні і топографічні назви у текстах. Специфіка укладання цитат та епіграфів			Аргументація у журналістському та науковому тексті		Застосування виділень, чисел, дат, одиниць виміру. Структура і квалілогія тексту	
Теми семінарських занять					Особливості текстових ремінісценцій			Етапи, напрями і види редакторської		Особливості журналістських жанрів		
Контроль	Модульна контрольна робота 1.				Модульна контрольна робота 2.				Модульна контрольна робота 3.			
Підсумковий контроль	Залік											

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Насмінчук, Ірина Анатоліївна. Текстознавство : навч.-метод. посіб. / Насмінчук І. А. ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2011. 212 с.
2. Серажим К. Текстознавство : навч.-метод. комплекс / упор. К. С. Серажим. К., 2012. 188 с.
3. Серажим, Катерина Степанівна. Текстознавство : підручник / Катерина Степанівна Серажим . 2-ге вид. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2012. 528 с.
4. Супрун, Володимир Миколайович. Текстознавство : курс лекцій : [навч. посіб.] / В. М. Супрун. Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Остроз. акад.», 2015. 99 с.
5. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця / М. Тимошик. К. : Наша наука і культура, 2006. 400 с.

Додаткова

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. К. : Освіта, 2008. 254 с.
3. Животко А. Історія української преси / Упоряд. передм. і примітки М. Тимошика. К. : Наша культура і наука. 2000. 368 с.
4. Запаско Я., Мацюк О., Стасенко В. Початки українського друкарства. Львів : Центр Європи, 2000. 222 с.
5. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів : І-т українознавства, 2002. 520 с.
6. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилїстика української мови : Підручник. К. : Вища школа, 2003. 462 с.
7. Новий український правопис. Київ : Наукова думка, 2019. 284 с.
8. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства / Упоряд., передмова і примітки М. Тимошика. К. : Наша культура і наука, 2007. 536 с.
9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : Навчальний посібник. К. : Знання, 2006. 291 с.
10. Тимошик М. Історія видавничої справи : Підручник. К. : Наша культура і наука, 2003. 496 с.
11. Тимошик М. Її величність книга / Передмова В. Скопенка. К. : Наша культура і наука, 1999. 308 с.
12. Тимошик М. Першодруки (інкунабули) // Українська мова. Енциклопедія. Вид. 2-ге. К. : УРЕ, 2004. С. 473.
13. Тимошик М. Стародавня рукописна книга в світі: попередники, ранні осередки, роль у суспільному поступі // Вісник Книжкової палати. 2002. №4. С. 22–27.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Схомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>
4. Библиотека Гумер
<http://www.gumer.info/>